

Forord

Statnett SF søker herved om konsesjon, ekspropriasjonstillatelse og forhåndstiltredelse for å rive eksisterende Stokkeland transformatorstasjon etter at Lyse – Fagrafjell og nødvendige tiltak i distribusjonsnettet er ferdigstilt. Søknaden omfatter også 2 nye master på eksisterende 300 kV-ledninger som krysser stasjonsområdet, for å koble disse sammen etter at stasjonen er revet.

Prosjektet vil berøre Sandnes kommune i Rogaland fylke.

Konsesjonssøknaden oversendes Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) som behandler den i henhold til gjeldende lovverk, og sender den på høring.

Høringsuttalelser sendes til:

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO
e-post: nve@nve.no

Spørsmål vedrørende søknad og konsekvensutredning kan rettes til:

Funksjon/stilling	Navn	Tlf. nr.	Mobil	e-post
Prosjektleder	Steinar L. Bygdås	23 90 36 42	911 64 040	steinar.bygdas@statnett.no
Grunneierkontakt	Dag Ove Søvik	23 90 46 80	94827015	dag.sovik@statnett.no
Areal- og miljørådgiver	Maria K. Lyngstad	23 90 37 20	986 46 247	maria.lyngstad@statnett.no

Informasjon om prosjektet og om Statnett finnes på Internettadressen: <http://www.statnett.no>

Oslo, april 2018

Elisabeth V. Vardheim
Konserndirektør
Divisjon Bygg og Anlegg

Søknaden er elektronisk godkjent og sendes uten underskrift

Sammendrag

Etter at omsøkt prosjekt Lyse – Fagrafjell er bygget og satt i drift, og Lyse Elnett har idriftsatt sine nødvendige tiltak i Vagle transformatorstasjon, kan eksisterende Stokkeland stasjon rives. De eksisterende 300 kV-ledningene som i dag går innom stasjonen skal fortsatt være i drift og krysse over dagens stasjonsområde på Stokkeland. I denne søknaden søker Statnett om riving av dagens stasjon og bygging av to nye master for omlegging av 300 kV-ledningene.

Lyse Elnett søker om riving av sine deler av transformatorstasjonen i egen søknad.

Innholdsfortegnelse

1. GENERELLE OPPLYSNINGER	4
1.1. PRESENTASJON AV TILTAKSHAVER	4
2. OMSØKTE TILTAK ETTER ENERGI- OG OREIGNINGSLOVA	4
2.1. SØKNAD OM KONSESJON.....	4
2.2. SØKNAD OM EKSPROPRIASJONSTILLATELSE OG FORHÅNDSTILTREDELSE	5
2.2.1. <i>Tillatelse til adkomst i og langs ledningstraseen</i>	5
3. PLANPROSESSEN.....	5
3.1. PLANLEGGINGSFASEN.....	5
3.2. FORHÅNDSUTTALELSER	5
3.3. KONSEKVENSANALYSER.....	5
3.4. VIDERE SAKSBEHANDLING OG FREMDRIFT	5
4. BESKRIVELSE AV OMSØKTE TILTAK	6
4.1. BEGRUNNELSE	6
4.2. BESKRIVELSE AV TILTAKENE.....	6
4.2.1. <i>Riving av Stokkeland transformatorstasjon</i>	6
4.2.2. <i>Omlegging av kraftledninger</i>	7
4.2.3. <i>Adkomst og anleggsgjennomføring</i>	8
4.3. TEKNISK/ØKONOMISK VURDERING.....	8
5. FORMELLE FORHOLD	9
5.1. GJELDENE KONSESJONER.....	9
5.2. SAMTIDIGE SØKNADER	9
5.3. EIER- OG DRIFTSFORHOLD	9
5.4. ANDRE NØDVENDIGE TILLATELSER.....	9
5.4.1. <i>Undersøkelser etter lov om kulturminner</i>	9
5.4.2. <i>Forhold til naturmangfoldloven</i>	9
5.4.3. <i>Forholdet til vannressursloven</i>	9
5.4.4. <i>Luffartshindre</i>	10
6. VIRKNINGER FOR MILJØ, NATURRESSURSER OG SAMFUNN.....	10
6.1. TILBAKEFØRING AV AREAL.....	10
6.2. BEBYGGELSE OG BOMILJØ	10
6.2.1. <i>Visuelle virkninger for bebyggelse</i>	10
6.2.2. <i>Nærføring og elektromagnetiske felt</i>	10
6.3. UTSLIPP OG FORURENSNING	10
6.4. MILJØ-, TRANSPORT- OG ANLEGGSPPLAN.....	10
7. INNVIRKNING PÅ PRIVATE INTERESSER	11
7.1. ERSTATNINGSPRINSIPPER.....	11
7.2. BERØRTE GRUNNEIERE	11
7.3. OM RETTIGHETER TIL DEKNING AV JURIDISK OG TEKNISK BISTAND	11

1. Generelle opplysninger

1.1. Presentasjon av tiltakshaver

Strøm kan ikke lagres, og må brukes i det øyeblikket den produseres. Derfor må det til enhver tid være balanse mellom forbruk av og tilgang til elektrisitet. I Norge er det Statnett (org.nr. 962986633) som er systemansvarlig nettselskap, og som har ansvaret for å koordinere produksjon og forbruk i kraftsystemet. Statnett eier og driver dessuten store deler av det sentrale norske kraftnettet (transmisjonsnettet) og den norske delen av ledninger og sjøkabler til utlandet. Transmisjonsnettet er en sentral del av samfunnets infrastruktur. Det å planlegge og bygge ut nettet i takt med behov og samfunnsøkonomisk lønnsomhet er en av Statnetts hovedoppgaver. Gjennom en effektiv utvikling av nettet er målet å bidra til økt verdiskaping, legge til rette for reduserte klimagassutslipp og bevare en trygg strømforsyning.

Statnett som systemansvarlig nettselskap skal legge til rette for en sikker strømforsyning og et velfungerende kraftmarked.

Statnett SF eies av staten og er organisert etter Lov om statsforetak. Olje- og energidepartementet representerer staten som eier.

Kontaktperson for dette prosjektet er prosjektleder Steinar L. Bygdås. Se liste over kontaktpersoner på side 2.

2. Omsøkte tiltak etter energi- og oreigningslova

2.1. Søknad om konsesjon

Statnett søker i henhold til energiloven § 3-1 om konsesjon for riving av følgende elektriske anlegg:

- 300 kV apparatanlegg (12 felt)
- 132 kV apparatanlegg (3 felt)
- 4 stk transformatorer
- 4 stk kondensatorbatterier
- 17 kV anlegg inkludert sjakter og bygg
- 132 kV ledninger fra transformatorer til 132 kV apparatanlegg
- Nødvendige høyspennings kabel- og apparatanlegg
- Interne veier og infrastruktur

Statnett søker i henhold til energiloven § 3-1 om konsesjon for bygging og drift av følgende elektriske anlegg:

- 2 stk Statnetts standard portalmaster (forankringsmaster).

Statnett søker i henhold til energiloven § 3-1 om konsesjon for etablering av følgende midlertidig hjelpeanlegg:

- Midlertidig adkomst i anleggsperioden

Anleggene er nærmere beskrevet i kapittel 4.

I tillegg til etablering og/eller bruk av permanente anlegg for transport (veier og anleggsplasser) vil det være behov for noe kjøring i terrenget – i og utenfor klausuleringsbeltet for ledningen. Det kan stedvis bli nødvendig med noe graving og tilrettelegging for å muliggjøre terrengtransporten.

I forkant av anleggsarbeidene vil det bli utarbeidet en miljø-, transport- og anleggsplan (MTA-plan), som skal godkjennes av NVE. I MTA-planen vil det bli differensiert mellom permanente og midlertidige tiltak, og så langt som mulig definert en mer nøyaktig geografisk avgrensning av de midlertidige hjelpeanleggene. I traseen vil det bli aktuelt å opparbeide midlertidige riggplasser for plassering av

trommel og vinsj i anleggsperioden, i den forbindelse kan det bli aktuelt med bruk av eksterne masser, plater eller lignende som midlertidig terrengforsterkning.

2.2. Søknad om ekspropriasjonstillatelse og forhåndstiltredelse

Statnett ønsker å oppnå frivillige avtaler med alle berørte grunneiere. I tilfelle slike avtaler ikke oppnås, søkes det i medhold av oreigningslovens § 2 punkt 19, om tillatelse til ekspropriasjon av nødvendig grunn og rettigheter for å gjennomføre tiltakene, herunder rettigheter for all nødvendig ferdsel og transport og deponering av masser. Stasjonsanleggene som skal rives samt omlegging av dagens ledninger ligger i sin helhet på Statnetts eiendom. Andre grunneiere vil bli berørt av transport, midlertidige anlegg, vegutbedringer og anleggsvirksomhet for øvrig.

Samtidig ber Statnett om at det blir fattet vedtak om forhåndstiltredelse etter oreigningslovens § 25, slik at arbeider med anlegget kan påbegynnes før skjønn er avholdt.

Nødvendige rettigheter til ferdsel og transport omfatter:

- Nødvendig terrengkjøring og landing med helikopter til bygging og drift av anleggene på alle eiendommer som er oppført på grunneierlista (vedlegg f), herunder også nødvendig rydding av skog som hindrer slik kjøring eller landing.
- Bruk av eksisterende veier og plasser for rivning og ombygging av dagens anlegg, herunder også rett til nødvendig utbedringer

2.2.1. Tillatelse til adkomst i og langs ledningstraseen

I planleggingsfasen gir oreigningsloven § 4 rett til atkomst formæling, utstikking og andre førehandsundersøkingar til bruk for eit påtenkt oreigningsinngrep". Statnett vil i tråd med loven varsle grunneier og rettighetshavere før slike aktiviteter igangsettes.

I bygge- og driftsfasen vil enten minnelige avtaler, tillatelse til forhåndstiltredelse eller ekspropriasjonsskjønn gi tillatelse til atkomst til traseen og anleggsområdet.

Bruk av private veier vil søkes løst gjennom minnelige forhandlinger med eier. Statnetts søknad om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse omfatter også transportrettigheter, i tilfelle minnelige avtaler ikke oppnås.

Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag § 4 første ledd bokstav e, gir Statnett tillatelse til motorferdsel i utmark i forbindelse med bygging og drift av ledningsanlegg.

3. Planprosessen

3.1. Planleggingsfasen

Muligheten for å rive Stokkeland transformatorstasjon følger av bygging av Lyse – Fagrafjell og nødvendige tiltak i Lyse Elnetts distribusjonsnett. Gjennomføring av disse tiltakene er en absolutt forutsetning for at Stokkeland transformatorstasjon kan rives.

Den omsøkte omleggingen av de eksisterende 300 kV ledningene som fortsatt vil gå over området har vært vist i et folkemøte arrangert av Lyse Elnett i mars 2018. Utover dette har forslaget til riving av transformatorstasjonen og omlegging av ledningene ikke vært drøftet med omgivelsene.

3.2. Forhåndsuttalelser

Det er ikke innhentet forhåndsuttalelser om tiltakene.

3.3. Konsekvensanalyser

Tiltaket er vurdert å ikke falle innenfor kravene om konsekvensutredning.

3.4. Videre saksbehandling og fremdrift

Statnett har sendt søknaden til NVE, som vurderer behovet for og omfanget av høring. I forbindelse med høring av konsesjonssøknad vil NVE normalt arrangere lokale informasjonsmøter. Etter høringsperioden vil NVE vurdere om opplysningene som er gitt i søknaden om behov for tiltaket og konsekvenser for omgivelsene er tilstrekkelig, eller om det er nødvendig å be om tilleggsutredninger.

NVE vil deretter ta stilling til Statnetts søknad og innvilge eller avslå den. NVE kan også avgjøre om det eventuelt skal knyttes vilkår til gjennomføringen av tiltakene. Alle berørte parter har anledning til å påklage NVEs vedtak til Olje- og energidepartementet (OED). En avgjørelse i OED er endelig.

Statnett planlegger oppstart av riving og bygging av nye master så raskt som mulig etter at Lyse - Fagrafjell er idriftssatt og nødvendige tiltak i distribusjonsnettet er ferdigstilt av Lyse Elnett. Etter gjeldende plan vil tiltakene være på plass slik at rivearbeidet kan startes i 2023.

4. Beskrivelse av omsøkte tiltak

4.1. Begrunnelse

Statnett viser til søknad om ny 420 kV ledning mellom Lyse transformatorstasjon og ny transformatorstasjon Fagrafjell fra 1. desember 2016. Hvis disse tiltakene gjennomføres i tråd med søknaden og NVEs innstilling fra desember 2017, faller behov for transmisjonsnettsdelen av Stokkeland transformatorstasjon bort.

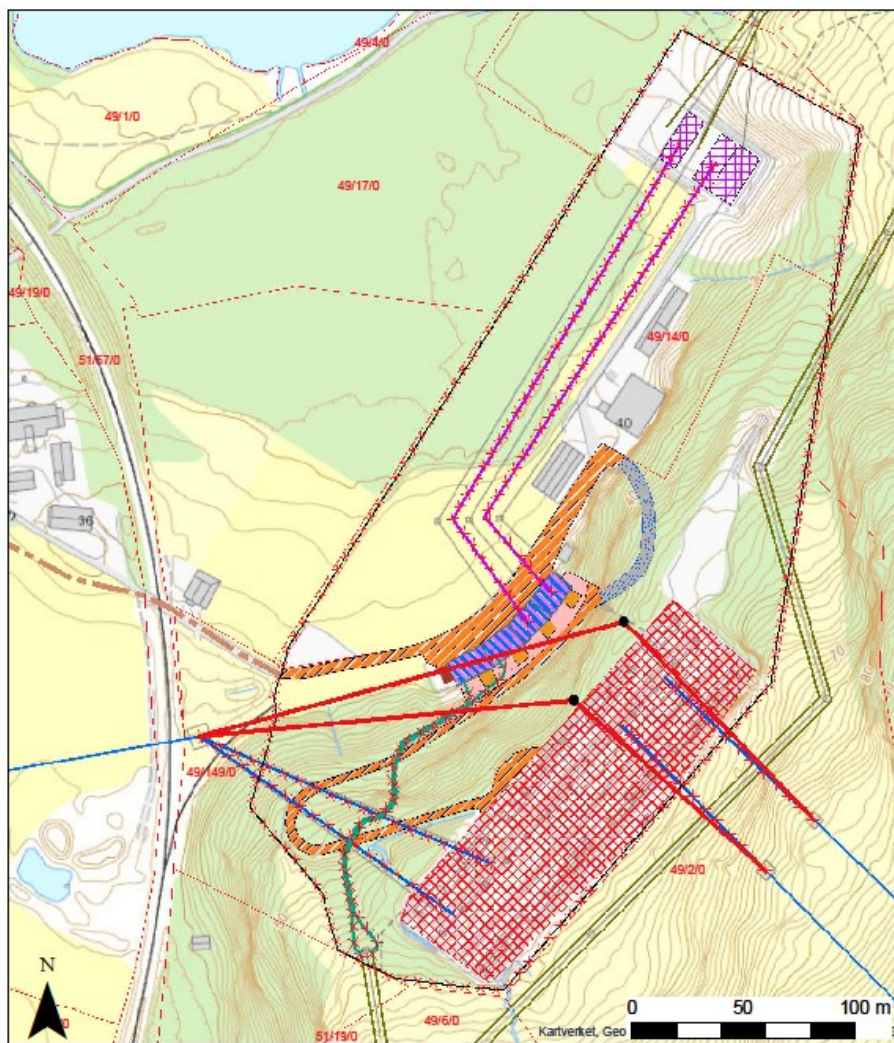
4.2. Beskrivelse av tiltakene

4.2.1. Riving av Stokkeland transformatorstasjon

Statnett søker om å rive alle deler av Stokkeland transformatorstasjon som vi står som eier av. Dette er

- 300 kV apparatanlegg (12 felt)
- 132 kV apparatanlegg (3 felt)
- 4 stk transformatorer
- 4 stk kondensatorbatterier
- 17 kV anlegg inkludert sjakter og bygg
- 132 kV ledninger fra transformatorer til apparatanlegg
- Nødvendige høyspennings kabel- og apparatanlegg
- Interne veier og infrastruktur

Geografisk plassering av anleggene som omsøkes revet er vist i figur 1.

● Ny mast	×××× 300 kV ledning rives	▨ Trafoer fjernes og nisjer saneres
— Ny 300 kV ledning	×××× 132 kV ledning rives	▨ 300 kV apparatanlegg saneres
— Eksisterende 300 kV ledning	×××× 50 kV kabel fjernes	▨ Kondensatorbatteri saneres
— Eksisterende regionalnett	×××× Gjerde rives	▨ Spoler saneres
	— Midlertidig adkomstvei	▨ Betongplate saneres
		▨ Adkomstvei saneres
		▨ Tunnel stenges
		▨ 132 kV-apparatfelt saneres

Statnett

Figur 1: Skisse av hva som omsøkes revet og bygget på/ved Stokkeland transformatorstasjon.

4.2.2. Omlegging av kraftledninger

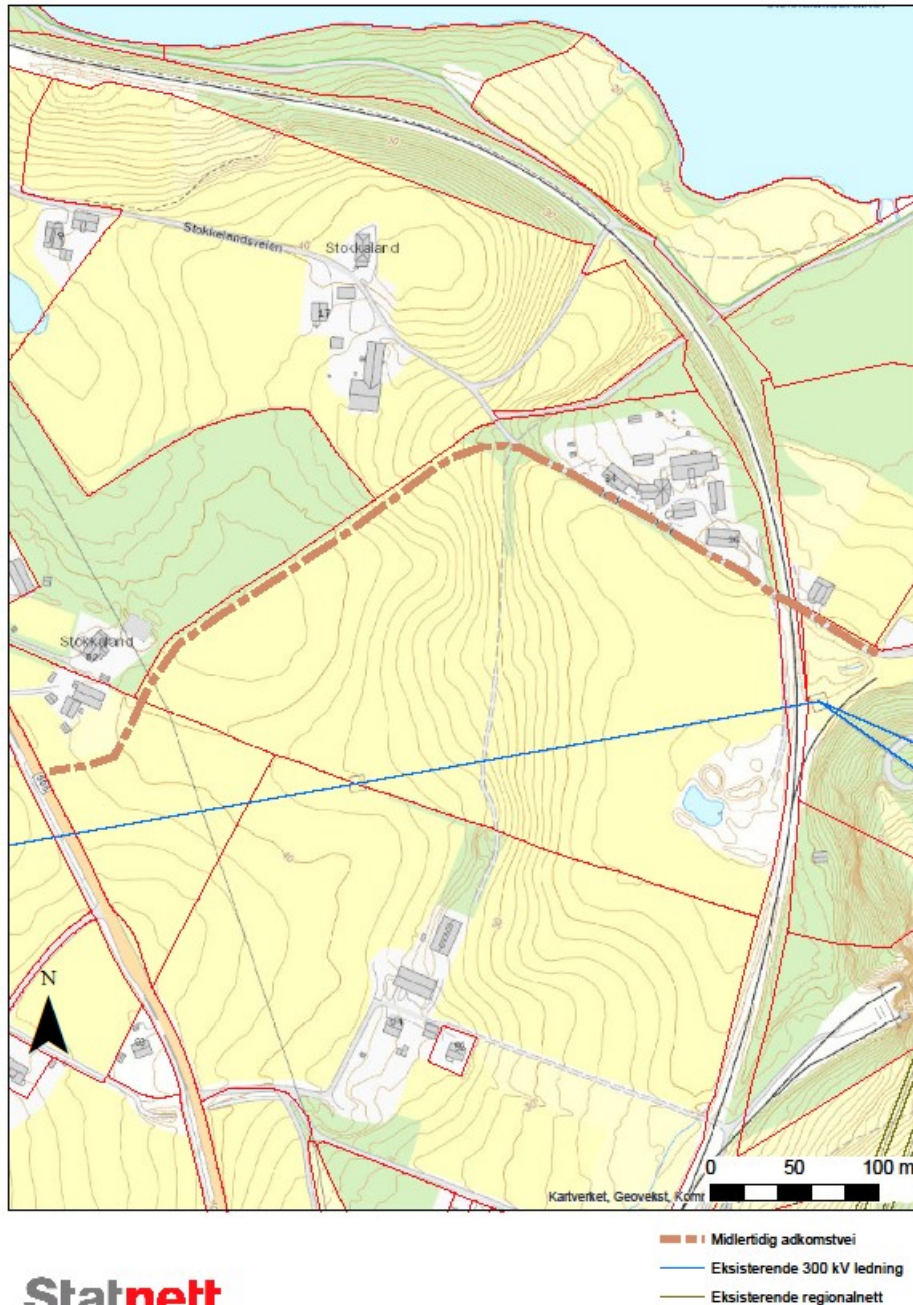
Eksisterende 300 kV-ledninger omsøkes lagt om som vist i figur 1. Dette innebærer 2 nye master. Mastehøyden til tross vil bli inntil 30 meter. Mastene vil bli forankringsmaster av stål med innvendig bardunering. Faseavstanden bli ca. 12 meter. Linetyper er ulike på de to eksisterende forbindelsene, Linetyper i de to spennene før og etter nye master, vil være simplex Parrot eller tilsvarende.

Traseen for de omlagte 300 kV-forbindelsene vil ha et byggeforbudsbelte og ryddebelte i skog som går ut til ca 10 m på yttersiden av ytterste strømførende liner på begge sider. Nærmere beskrivelse av Statnetts standardmaster kan finnes i tidligere søknader i prosjektet Lyse – Fagrafjell som er tilgjengelig på www.statnett.no og www.nve.no.

4.2.3. Adkomst og anleggsgjennomføring

Statnett omsøker en midlertidig tilkomst fra fylkesvei som vist på skissen under. Den midlertidige anleggsveien omsøkes for å redusere belastningen på eksisterende vei inn til stasjonen, som stedvis er for smal for transformatortransport slik den ligger i dag, og som også går tett på bebyggelse. Behov for anleggsplass for mellomlagring og oppstilling av maskiner og utstyr dekkes utover dette av arealene som i dag utgjør stasjonsområdet.

Figur 2: Midlertidig adkomst til Stokkeland transformatorstasjon i anleggsperioden

4.3. Teknisk/økonomisk vurdering

Statnett viser til søknad om ny kraftledning Lyse – Fagrafjell fra desember 2016, med tilhørende analyse av kraftsystemet i Sør-Rogaland. Disse er tilgjengelige på www.statnett.no.

I dag er hovedfunksjonen til Stokkeland transformatorstasjon å forsyne Lyse Elnetts 50 og 132 kV-nett. Dette skjer i dag via to transformatorer til hvert spenningsnivå. Omsøkte tiltak Lyse – Fagrafjell

samt planlagte tiltak i nettet til Lyse Elnett gjør det mulig å rive eksisterende Stokkeland transformatorstasjon.

NVE har i innstilling til konsesjon i forbindelse med Lyse – Fagrafjell anbefalt å gi konsesjon for 3 stk 300 MVA transformatorer til 132 kV i Fagrafjell. Lyse Elnett planlegger å søke om konsesjon for to stk 132 kV ledninger fra Fagrafjell via Vagle til Stokkeland. Dermed vil 132 kV-nettet ha tilstrekkelig forsyning etter at 132 kV-transformeringen i Stokkeland er sanert. Videre planlegger Lyse Elnett å søke om konsesjon for to transformatorer mellom 132 og 50 kV i Vagle. Disse vil gjøre det mulig for Statnett å sanere 50 kV-transformeringen i Stokkeland stasjon.

Tiltakene beskrevet over gjør at kostnader til reinvesteringer og videre drift i Stokkeland stasjon unngås.

Kostnadene for riving av eksisterende Stokkeland transformatorstasjon, og de nødvendige omleggingene av kraftledninger, er beregnet til mellom 60 og 100 MNOK. Dette er eksklusiv byggelånsrente, lønns- og prisstigning og valutaavsetning.

5. Formelle forhold

5.1. Gjeldende konsesjoner

De omsøkte tiltakene påvirker innholdet i Statnett SF sin konsesjon for transmisjonsnett i Rogaland og Vest-Agder (NVE: 201006012-33).

Tiltaket berører Lyse Elnett sin konsesjon (NVE 200708832-33).

5.2. Samtidige søknader

Konsesjonssøknad med tilleggssøknader om ny 420 kV –ledning Lyse – Fagrafjell og NVEs innstilling i saken av desember 2017. Dette omsøkte tiltaket er per i dag til behandling i Olje- og energidepartementet (OED).

Lyse Elnetts søknad om nye 132 kV ledninger mellom ny Fagrafjell transformstasjon og Vagle transformatorstasjon, inkludert tiltak i Vagle transformatorstasjon av april 2018.

5.3. Eier-og driftsforhold

Statnett SF eier de delene av Stokkeland transformatorstasjon som omsøkes reves i denne søknaden. De resterende delene av anlegget eies av Lyse Elnett og omsøkes revet av dem. Statnett SF er eier av de eksisterende 300 kV ledningene og omsøkte tiltak endrer ikke dette.

5.4. Andre nødvendige tillatelser

5.4.1. Undersøkelser etter lov om kulturminner

Behov for registreringer av arealet for midlertidig adkomstvei, vil bli avklart med kulturminnemyndighetene, slik at undersøkelsesplikten etter kulturminnelovens § 8 og 9 oppfylles før anleggsstart. Eventuelle funn av kulturminner kan gjøre det nødvendig å justere veitraséen.

5.4.2. Forhold til naturmangfoldloven

Statnett vurderer at omsøkte tiltak ikke påvirker naturmangfold negativt, sammenliknet med dagens situasjon.

Tiltakene skal pågå nært Stokkelandsvatnet fuglefredningsområde som er vernet etter naturmangfoldloven, men skal ikke berøre verneverdiene i området direkte.

5.4.3. Forholdet til vannressursloven

Ingen av omsøkte eller vurderte trasealternativer berører vassdrag vernet gjennom verneplanene for vassdrag.

5.4.4. Luftfartshindre

Kraftledninger kan være luftfartshindre og medføre fare for kollisjoner med fly og helikopter. Det stilles derfor krav til merking der liner henger høyt over bakken. Eventuelt behov for merking vil bli avklart med luftfartsmyndighetene, og merking vil bli foretatt i samsvar med de krav som stilles i lov om luftfart.

6. Virkninger for miljø, naturressurser og samfunn

Statnett vurderer at de omsøkte tiltakene vil gi mindre grad av negativ påvirkning på landskap og nærmiljø enn dagens situasjon.

6.1. Tilbakeføring av areal

Arealene der transformatorstasjonen rives vil bli tilbakeført til friluftsområde og tilrettelegges for revegetering slik at det vil bli mest mulig naturlig inn som en del av omkringliggende terreng.

Fundamenter og andre installasjoner vil bli fjernet til ca. 20 cm under bakkenivå og det vil lagt på organisk toppdekke for å raskere revegetering. Tunnelen som er på området i dag planlegges murt igjen slik at den ikke er til fare for folk og dyr som ferdes i området.

6.2. Bebyggelse og bomiljø

6.2.1. Visuelle virkninger for bebyggelse

Omleggingen av ledningene vil gjøre at disse kommer lengre bort fra eksisterende bebyggelse. De nye mastene vil ha god bakgrunnsdekning.

6.2.2. Nærføring og elektromagnetiske felt

Ingen bygg vil komme innenfor utredningsgrensen for elektromagnetiske felt som følge av omleggingen av ledningene.

6.3. Utslipp og forurensning

Alt byggemateriale som rives vil bli fraktet bort fra tomten til godkjente mottak.

Statnett vil iverksette undersøkelser for å kartlegge om det er forurensede masser under anleggene eller tidligere anlagt tipp på tomten. Hvis undersøkelsene viser forurensede masser vil disse bli fjernet og deponert i tråd med krav til masser i aktuell forurensingsklasse.

6.4. Miljø-, transport- og anleggsplan

NVE kan stille betingelse om at miljø-, transport- og anleggsplan (MTA) skal utarbeides og godkjennes før anleggsstart. Planen vil bli utarbeidet og behandlet i henhold til vilkår i konsesjon og eventuelle retningslinjer/veileder fra NVE.

Eiere av veier og anleggsområder vil før anleggsstart bli kontaktet for avtale om nødvendig oppgradering, bruk, og for avklaring av erstatning for slitasje eller skade som måtte påføres veiene eller anleggsplassene, se kap. 7.

7. Innvirkning på private interesser

7.1. Erstatningsprinsipper

Erstatninger vil bli utbetalt som en engangserstatning, og skal i utgangspunktet tilsvare det varige økonomiske tapet som eiendommer påføres ved utbygging. I traséen beholder grunneier eiendomsretten, men det erverves rett til å bygge, drive og oppgradere ledningen. Før eller i løpet av anleggsperioden gir Statnett tilbud til grunneierne om erstatning for eventuelle tap og ulemper som tiltaket innebærer. Blir man enige om en avtale vil denne bli tinglyst og erstatninger utbetales umiddelbart. Om man ikke kommer til enighet, går saken til rettslig skjønn.

Søknaden vil bli kunngjort og lagt ut til offentlig høring av NVE.

7.2. Berørte grunneiere

Det er utarbeidet liste med berørte grunneiere/eiendommer for de konsesjonssøkte alternativene på bakgrunn av offentlige databaser (matrikkel og grunnbok). En liste over berørte grunneiere er vedlagt (vedlegg 1).

Det tas forbehold om eventuelle feil og mangler. Vi ber om at eventuelle feil og mangler i grunneierlistene meldes til Statnett. For kontaktopplysninger, se forord.

Statnett vil ta initiativ til å oppnå minnelige avtaler med alle berørte parter.

Søknaden vil bli annonsert og lagt ut til offentlig høring.

7.3. Om rettigheter til dekning av juridisk og teknisk bistand

Statnett vil ta initiativ til å oppnå minnelige avtaler med alle berørte grunn- og rettighetshavere. De som har krav på status som ekspropriet ved et ekspropriasjonsskjønn, dvs. at de vil være part i en eventuell skjønnssak, har iht. til oreigningsloven § 15 annet ledd, rett til å få dekket utgifter som er nødvendig for å ivareta sine interesser i ekspropriasjonssaken. Hva som er nødvendige utgifter vil bli vurdert ut fra ekspropriasjonssakens art, vanskelighetsgrad og omfang. Rimelige utgifter til juridisk og teknisk bistand vil normalt bli akseptert. Statnett vil likevel gjøre oppmerksom på at prinsippet i skjønnsprosessloven § 54 annet ledd vil bli lagt til grunn i hele prosessen. Bestemmelsen lyder:

"Ved avgjørelsen av spørsmålet om utgiftene har vært nødvendige, skal retten blant annet ha for øye at de saksøkte til varetakelsen av likeartede interesser som ikke står i strid, bør nytte samme juridiske og tekniske bistand"

Det forutsettes at de som blir part i en eventuell skjønnssak skal benytte samme juridiske og tekniske bistand, dersom interessene er likeartede og ikke står i strid. Det bes om at de som mener å ha behov for juridisk og teknisk bistand i forbindelse med mulig ekspropriasjon kontakter Statnett, som vil videreformidle kontaktinformasjon til de som bistår i sakens anledning. Utgifter til juridisk og teknisk bistand må spesifiseres med oppdragsbekreftelse og timelister, slik at Statnett kan vurdere rimeligheten av kravet før honorering vil finne sted. Tvist om nødvendigheten eller omfanget av bistand, kan iht. til oreigningsloven bringes inn for Justisdepartementet jfr kgl. res. 27. juni 1997.